

Udskriftsdato: 14. december 2025

KEN nr 9390 af 28/02/2017 (Gældende)

Ligebehandlingsnævnets afgørelse om handicap - chikane - ej handicap - ej medhold

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: 2016-6810-22976

Ligebehandlingsnævnets afgørelse om handicap - chikane - ej handicap - ej medhold

J. nr. 2016-6810-22976

En selvstændig vognmand og andelshaver i det indklagede taxiselskab følte sig chikaneret under et medlemsmøde på grund af nogle udtalelser, der var fremkommet under mødet i forhold til flextrafik-kørsel, som vognmanden mente var rettet mod hendes handicap. Vognmanden havde diskusprolaps og behov for skånehensyn for at kunne køre taxi. Nævnet vurderede, at det forhold, som vognmanden klagede over, var omfattet af forskelsbehandlingsloven, da ledelsen i taxiselskabet fastlagde regler for flextrafik-kørsel. På baggrund af de fremlagte lægelige oplysninger havde vognmanden imidlertid ikke dokumenteret, at hun havde sådanne begrænsninger i sine muligheder for at arbejde på lige vilkår med andre arbejdstagere, at hun havde et handicap i lovens forstand.

Hun fik derfor ikke medhold.

Klagen drejer sig om påstået forskelsbehandling på grund af handicap i forbindelse med, at klagers lægeerklæring under et vognmandsmøde blev kommenteret, og at klager ikke har mulighed for at køre længere ture.

Ligebehandlingsnævnets afgørelse

Indklagede har ikke handlet i strid med forskelsbehandlingsloven.

Sagsfremstilling

Klager er selvstændig vognmand ved taxiselskab A. Taxiselskab A indgår i indklagedes virksomhed, som driver en fælles bestillingscentral for taxaselskaber i område B. Klager er som vognmand andelshaver i indklagede.

Det fremgår af lægeudtalelse af 8. januar 2008, at klager i april 2005 fik konstateret en diskusprolaps i lænderyggen, hvilket medførte konstante smerter. Ifølge lægeerklæringen var det nødvendigt med skånehensyn for, at klager kunne fungere i sin dagligdag. Klager skulle have indflydelse på indretningen af arbejdsdagen, så der var mulighed for pauser, når det var nødvendigt, og det var vigtigt, at hendes bil var indrettet ergonomisk korrekt. Klager måtte ikke udsættes for de store vrid i ryggen, og hun måtte ikke sidde for lavt, ligesom belastning ved ind- og udstigning skulle begrænses mest muligt. Smerterne ville formentlig blive værre ved overbelastning. På tidspunktet for erklæringen var klager sygemeldt på grund af sin sygdom.

Ifølge lægeudtalelse af 3. december 2015 havde klager fået bevilget nogle skånehensyn i forhold til bil og arbejdstider, så hun kunne passe sit arbejde på fuld tid. Skånehensynene var permanente. Arbejdstiden skulle tilrettelægges, så klager kunne køre kortere ture med mulighed for at holde pauser, hvor hun lavede sine rygøvelser. Der var risiko for tiltagende smerter og nervepåvirkning, hvis skånehensynene ikke blev iagttaget.

Den 26. april 2016 deltog klager i et medlemsmøde i indklagede. På dagordenen var et punkt om orientering fra ledelsen om selskabets forhold og et punkt om orientering og drøftelse vedrørende centralen.

Efterfølgende bad klager C Kommune om et møde i anledning af udtalelser, der var fremkommet under medlemsmødet, om hendes lægeerklæring. En juridisk specialkonsulent svarede den 4. maj 2016, at C Kommune som taxamyndighed ikke havde mulighed for at hjælpe klager, da mødet, som hun henviste til, var foregået i en enhed, som kommunen ikke havde godkendt eller kompetence overfor, og da emnerne i hendes mail handlede om foreningsretlige spørgsmål, der ikke var omfattet af taxilovens regler og dermed heller ikke C Kommunes kompetence som tilsyn efter taxiloven.

Det fremgår blandt andet af udaterede retningslinjer fra bestyrelsen i taxaselskab A:

”Konto ture

Efter en procedure fejl, er der sket ting som ikke skulle ske, angående afsendelse af ture i [By].

Reglerne er således

Man kan i princippet ikke sige nej til nogen ture, alle ture og kunder har samme ret til en vogn

Siger man nej til konto kørsel, gælder det alt kontokørsel også flex ture, dog ikke dem der på lovlig vis er frameldt flex (helbredsmæssige årsager)

Husk at fra vælger man konto ture kan man først blive optaget efter 3 mdr. ved ansøgning som sendes skriftligt til [navn]

...

Vogne der er frameldt flex vil kun kunne køre plads ture samt modtage konto ture under ca. en times varighed (gælder over alt) skole ture osv.

Lange ture uddeles ikke til vogne der er fritaget for flex da de jo ikke kan holde til at køre ture over 1 til 1,5 time

Dette skulle gerne være en ledetråd , til at gøre de mere ens og retfærdigt for alle, , samt repeterer regler for afsendelse af ture og gøre det nemmere for personalet på centralen. ”

Klagen til Ligebehandlingsnævnet blev modtaget den 9. maj 2016.

Parternes bemærkninger

Klager gør gældende, at hun har været udsat for forskelsbehandling på grund af handicap i strid med forskelsbehandlingsloven.

Ledelsen og bestyrelsen i indklagede fastsætter bestemmelser og træffer afgørelser om klagers adgang til at udøve sit erhverv som selvstændig vognmand. Klager er derfor omfattet af forskelsbehandlingsloven.

Klager blev udsat for chikane, idet det forhold, at hun har en lægeerklæring, der dokumenterer, at hun har dårlig ryg, blev latterliggjort af ledelse og bestyrelse på medlemsmødet den 26. april 2016.

Dirigenten udtalte sig fra talerstolen på mødet om det latterlige i at have en lægeerklæring, så man ikke kan varetage flexkørsel, og gav i den forbindelse udtryk for, at man i så fald skulle finde andet arbejde. Senere på mødet, da klager bad om en forklaring på noget statistisk materiale, udtalte centrallederen: ”[Klager], man kan ikke nå den omsætning på syv måneder, når man har en lægeerklæring på ikke at kunne køre flex”. Ingen fra ledelsen greb ind over for de nedværdigende udtalelser.

Det er klagers opfattelse, at ledelsen ved sine udtalelser på mødet hængte en gruppe medarbejdere med lægeerklæring, funktionsnedsættelse og handicap ud. Denne gruppe af medarbejdere fik skylden for, at det angiveligt var vanskeligt at afvikle og styre flexkørslen. Ledelsen er forpligtet til at tilpasse arbejdsprocessen i forhold til eventuelle skånebehov.

Udtalelserne på mødet er bekræftet ved skriftlig vidneforklaring dateret 18. juli 2016 fra en vognmand, der deltog i mødet den 26. april 2016. Klager har endvidere vedlagt et foto af en sms-besked, som hun ifølge fotoet modtog den 27. april 2016 fra pågældende vognmand, hvorefter det fremgår: ”Hej [navn] siger han mener det er latterligt at en vognmand aflevere en lægeerklæring at man ikke kan køre flex så synes han man skal finde noget andet at lave”. Klager har vedlagt udskrift fra sit teleselskab, der viser, at der var en del telefontrafik til vognmanden dagen efter mødet.

Sms-beskeden var foranlediget af, at klager efter mødet den 26. april 2016 bad vognmanden om at skrive en sms-besked om, hvad han huskede, at bestyrelsesmedlemmet/dirigenten sagde på mødet, da hun ville skrive til en konsulent i kommunen, der har det overordnede tilsyn med bestillingskontoret. Klager ville anmode om et møde om de udtalelser, der var faldet på mødet. Konsulenten kunne dog ikke hjælpe, da mødet var foregået i en enhed, som kommunen hverken havde godkendt eller havde kompetence overfor. Indklagedes oplysninger om, at vognmanden ikke vil have noget med sagen at gøre, underer klager.

Klager føler sig krænket og hængt ud i kollegers påhør. Klagers værdighed blev krænket, og der blev skabt et fjendtligt, truende, ydmygende og ubehageligt klima for hende. Der bør pålægges bødestraf og en påtale.

Klager var udsat for forskelsbehandling på mødet. Endvidere blev tavshedspligten brudt, da dirigenten ikke må udtale sig om en enkeltpersons lægeerklæring, som han gjorde på mødet.

Klager føler sig desuden forskelsbehandlet i forhold til, at hun ikke kan få lange ture. Formanden for bestyrelsen i taxaselskab A har meldt ud, at lange ture ikke tildeles vogne, der er fritaget fra flexkørsel.

Taxaselskab A begyndte at køre for flextrafik i marts 2013. Der er tale om offentlig persontransport til og fra sygehuse overalt i Danmark. Klager havde ikke råd til at beholde sin chauffør, der kørte om dagen, da indtjeningen er lavere ved flexkørsel. Klager kørte selv om natten. Efter 14 dage måtte klager melde fra flextrafik, da turene ikke passede med muligheden for at holde jævnlige pauser og lave rygvøvelser, og da man ikke må sige nej til turene. Frem til midt 2015 var klager den eneste vognmand, der ikke var tilmeldt flextrafik.

Klager kan fungere på lige vilkår med sine kolleger, hvis hun selv tilrettelægger sin kørsel. Klager arbejder fuld tid og mere til, fordi hun kan overholde sine skånebehov og gennem sin kommune har fået bevilget hjælpemiddel i form af et særligt sæde. Der skal indlægges pauser, så klager kan passe sin rygtræning. Klager kan tage et langt skift, hvis hun kompenseres med et kort skift dagen efter. Klager kan således godt køre lange ture.

Indklagede gør gældende, at klager ikke er blevet udsat for forskelsbehandling på grund af handicap eller på andet grundlag.

Klager er ikke ansat i indklagede, og der består således ikke et ansættelsesforhold mellem klager og indklagede. Klager er som selvstændig vognmand andelshaver i og medejer af indklagede. Klager er derfor ikke arbejdstager i forskelsbehandlingslovens forstand, og klagen bør allerede af denne grund afvises. Klagers bemærkninger viser, at sagen tilsyneladende drejer sig om uenighed mellem hende og indklagede om visse dele af indklagedes drift. En sådan uenighed falder uden for Ligebehandlingsnævnets prøvelse.

Uoverensstemmelserne mellem klager og indklagede skyldtes tilsyneladende nogle udtalelser fremkommet under et vognmandsmøde den 26. april 2016. Disse ytringer udgør ikke faktiske omstændigheder, der giver anledning til at formode, at klager har været udsat for forskelsbehandling. Indklagede bestrider, at ytringerne skulle være krænkende, nedsættende eller lignende.

På vognmandsmødet blev spørgsmålet om fordeling af flextrafikturene drøftet. Indklagede bestrider, at der fra talerstolen eller andre steder blev fremsat retsstridige, krænkende eller nedværdigende udtalelser. Drøftelserne på mødet foregik inden for de forventelige rammer for et møde mellem ligeværdige andelshavere, hvor der blev anvendt almindeligt, frit sprogbrug.

Der har ikke været konsekvenser for klager, og hun er således hverken blevet afskediget, forflyttet, nægtet en forfremmelse eller på anden måde stillet ringere med hensyn til løn og arbejdsvilkår.

Det skriftlige vidneudsagn, som klager har fremlagt, kan ikke tillægges bevismæssig vægt. Vidneudsagnet er forfattet cirka tre måneder efter mødet og på et tidspunkt, hvor der var opstået en tvist mellem parterne. Det er også uklart, under hvilke omstændigheder vidneudsagnet er fremkommet, og hvilket forhold vognmanden har til sagens parter. Det fremlagte billede af en sms-besked dokumenterer ikke i sig selv, at der fremkom retsstridige eller krænkende udtalelser på mødet den 26. april 2016. Det er heller ikke dokumentation for, at pågældende vognmand sendte sms-beskeden den 27. april 2016. Endvidere er det uklart, hvilken kontekst sms-beskeden blev afsendt i. Udskriften fra klagers teleselskab beviser ikke, at vognmanden skulle have sendt en sms-besked til klager med det anførte indhold. Vognmanden har oplyst til indklagede, at han ikke ønsker at have noget med denne sag at gøre.

Derudover har klager ikke et handicap i forskelsbehandlingslovens forstand. Klager arbejder fuld tid, idet hun selv kan tilrettelægge sit arbejde for at tilgodese ryggerne.

Klager tilrettelægger som vognmand og andelshaver selv udførelsen og karakteren af sit arbejde. Efter eget ønske kører hun ikke længere flexture.

Ligebehandlingsnævnet kan ikke tage stilling til, om der er sket overtrædelse af persondataloven. Det bestrides dog, at det skulle være tilfældet.

Ligebehandlingsnævnets bemærkninger og konklusion

Som sagen foreligger oplyst for Ligebehandlingsnævnet, er det ikke nødvendigt for sagens afgørelse, at der føres bevis i form af mundtlige parts- og vidneforklaringer.

Indklagedes afvisningspåstand tages derfor ikke til følge.

Ligebehandlingsnævnet behandler klager over forskelsbehandling på grund af handicap efter lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet mv. (forskelsbehandlingsloven).

Det fremgår af forskelsbehandlingsloven, at der ved forskelsbehandling forstås enhver direkte eller indirekte forskelsbehandling på grund af blandt andet handicap.

Forbuddet mod forskelsbehandling gælder arbejdsgivere, enhver, der driver vejlednings- og uddannelsesvirksomhed, enhver, der anviser beskæftigelse, enhver, der træffer beslutning om medlemskab af og deltagelse i en lønmodtager- eller arbejdsgiverorganisation, og enhver, der fastsætter bestemmelser og træffer afgørelse om adgang til at udøve selvstændig virksomhed (pligtssubjekter).

Forskelsbehandlingslovens personelle anvendelsesområde skal fortolkes i overensstemmelse med rådets direktiv 2000/78 om generelle rammebestemmelser om ligebehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv (beskæftigelsesdirektivet).

Af Direktivets art. 3 om anvendelsesområdet fremgår blandt andet:

"Inden for de beføjelser, traktaten tillægger Fællesskabet, finder dette direktiv, for så vidt angår både den offentlige og den private sektor, herunder offentlige organer, anvendelse på alle personer for så vidt angår

a) vilkårene for adgang til lønnet beskæftigelse, udøvelse af selvstændig erhvervsvirksomhed og erhvervsmæssige beskæftigelse, herunder udvælgelseskriterier og ansættelsesvilkår, uanset sektor eller branche og uanset niveau i erhvervshierarkiet, herunder i henseende til forfremmelse

...

c) ansættelses- og arbejdsvilkår, herunder afskedigelse og løn"

Direktivets formål tilsiger, at forskelsbehandlingslovens lønmodtagerbegreb skal fortolkes bredt.

Klager var som selvstændig vognmand andelshaver i den indklagede taxavirksomhed.

Nævnet lægger til grund, at indklagedes ledelse i overensstemmelse med reglerne i taxiloven fastlægger retningslinjerne for vognmændenes kørsel i område B.

Ifølge de fremlagte retningslinjer har klager, der er fritaget for flextrafik, ikke mulighed for at påtage sig lange ture, selvom hun har et ønske herom.

Dette forhold er efter nævnets vurdering omfattet af forskelsbehandlingslovens forbud mod forskelsbehandling, da indklagede derved har fastsat bestemmelser om vognmændenes, herunder klagers, udøvelse af selvstændig virksomhed.

Det skal herefter vurderes, om klager har et handicap i forskelsbehandlingslovens forstand. Det er klager, der har bevisbyrden herfor.

Det følger af EU-domstolens afgørelse i sagerne C-335/2011 (Ring) og C-337/2011 (Skouboe Werge) af 11. april 2013, at begrebet "handicap" i forskelsbehandlingsloven og det bagvedliggende direktiv skal fortolkes således, at det også omfatter en tilstand, der er forårsaget af en lægeligt diagnosticeret helbredelig eller uhelbredelig sygdom, når denne sygdom medfører en begrænsning som følge af blandt andet fysiske, mentale eller psykiske skader, som i samspil med forskellige barrierer kan hindre den berørte person i fuldt og effektivt at deltage i arbejdslivet på lige fod med andre arbejdstagere, og denne begrænsning er af lang varighed.

Det fremgår af oplysningerne i sagen, herunder de fremlagte lægelige oplysninger, at klager gennem flere år har haft en diskusprolaps, der medfører lænderygsmærter. Hun har behov for pauser, rygøvelser og et særligt sæde for at fungere som selvstændig vognmand.

Imidlertid er det ikke på baggrund af de fremlagte lægelige oplysninger tilstrækkeligt godtgjort, at klager har sådanne begrænsninger i sine muligheder for at arbejde på lige vilkår med andre arbejdstagere, at hun har et handicap i forskelsbehandlingslovens forstand.

Klager får derfor ikke medhold i denne del af klagen.

Der er herefter ikke grundlag for at tage stilling til den del af klagen, der vedrører påstået chikane på grund af handicap udvist på medlemsmødet den 26. april 2016.

Ligebehandlingsnævnet har ikke kompetence til at tage stilling til, om reglerne om tavshedspligt er overtrådt. Ligebehandlingsnævnet har endvidere ikke kompetence til at pålægge bøder og komme med påtaler.

<2016-6810-22976>